

„Vajon mi, akik szeretnénk a világ viláosságának tanúi lenni, akiknek küldetése a krisztusi fény és meleg továbbadása, nem torzulunk-e olykor kanóc nélküli dekorációvá?”
Gyertyák – kanóc nélkül ▶ 3. oldal

„Hangjátékait csak január–februárban készíthette. Egyrészt mert a szereplő szántó-vető emberek csak a téli időszakban értek rá, másrészt mert szerteágazó szolgálata lekötötte minden idejét.”
Szikra magnó az evangélium szolgálatában ▶ 9. oldal

„Az újabb, legfeljebb tizenéves generáció körében a cserkészlet és a hétvégi iskolák minden várakozást felülmúlóan jól teljesítenek az identitás megőrzésében. A mozgalomban való részvétel feltétele pedig az, hogy ott bizony magyarul kell beszélni.”
Magyarokért, hittel ▶ 5. oldal

A magunkét mondjuk? ▶ 2. oldal
Hogyan beszél a Biblia Istenről? ▶ 13. oldal
Gönc „istenes vén embere” ▶ 8. oldal
Hömérő a digitális táblán ▶ 7. oldal
A párnán túl ▶ 4. oldal
Téli őszikék ▶ 5. oldal

KISS TANÁS FELVÉTELEI

Alapkő a Fecskefészeknek

Új evangélikus óvoda épül Pestszentlőrincen

► Örömmel gyűltek össze január 6-án a pezsztentlőrinc-pezsztentimrei evangélikus gyülekezet tagjai, a Sztehlo Gábor Evangélikus Iskola pedagógusai, diákjai, valamint a Fecskefészek Óvoda munkatársai és óvodásai. Többévi várakozás után vált valóra a gyülekezet álma: Lőrincen elhelyezhették új, majdan három csoportnak helyet adó óvodaépületük alapkövét. A vízkeresztünnepi istentiszteleten Gáncs Péter elnök-püspök hirdette meg, a liturgia szolgálatát Deák László iskolalelkész és Györi Gábor esperes végezte.

Az istentisztelet köszöntésekkel kezdődött. A Sztehlo-iskola igazgatója, dr. Kalina Katalin köszönetet mondott a Déli Egyházkerület vezetőségének – Gáncs Péter püspöknek és Radosné Lengyel Anna felügyelőnek –, egyházunk országos irányító igazgatójának, Kákay Istvánnak, valamint az iroda érintett munkatársainak, a jelen lévő Ficzeré Ilonának, az építési osztály vezetőjének és Kocsis István pályázati referensnek, továbbá Ráskai Péter tervezőnek, illetve a gyülekezetnek az áldozatos munkáért és támogatásért.

A rendszerváltás óta először épülhet teljesen új óvoda a déli kerületben. A több mint kétszázmillió forintos beruházás fedezete több forrásból – uniós pályázaton nyert összegből, országos egyházi támogatásból, gyülekezeti és intézményi forrásból

– áll össze. Működését szeptemberben kezdi meg az intézmény – reménység szerint – hetvenöt ovissal, három csoportban.

Az elnök-püspök prédikációjában az evangélikus óvodáknak a családokat a gyülekezettel és az egyházzal összekötő hídszerepére hívta fel a figyelmet. Többször is idézte az igehirdetési alapige (Mt 4,12–17) utolsó mondatát, Jézus szavait: „Térjete meg, mert egészen közel van már a mennyek országa.” Jézus Krisztusra épül egyházunk, így a Fecskefészek Óvoda is, és új köztársaságban hangzik majd a legfontosabb üzenet, az örömhír – tette hozzá Gáncs Péter.

Az istentisztelet végén az egybegyűltek a Györi András Timótheus által készített, *Tanulj velünk!* című kisfilmet nézték meg, amely a Sztehlo-intézményt mutatja be. A film interneten, a YouTube videómegosztó oldalon bárki számára hozzáférhető.

Az ünnepi alkalom a Bajcsy-Zsilinszky utca 74. szám alatti telken folytatódott. Az alapító okiratot rejtő kapszulát – rajta a Sztehlo-iskola mottójával: „A bölcs ember sziklára épít” – a déli kerület vezetői és az országos irodaigazgató helyezték a földbe. Az ünnepségen a tavaly szeptemberben ideiglenes épületben indult, még csak egy csoporttal működő Fecskefészek Óvoda kis óvodásai énekeltek.

■ BALLA MÁRIA

Mi marad a városból?

■ PRÖHLE GERGELY

Az épület, amelynek kilencedik emeletén vízkereszt napján évekig a Távol-Kelet legmagasabb építménye volt. A nyolcvannégy méteres Park Hotel ma már eltöpreng az elmúlt húsz évben épült felhőkarcolók mellett. Sanghaj Kína és talán az egész kontinens legdinamikusabban fejlődő városa, lakosainak száma elérte a tizenhatmilliót.

A szállodát a százhusz évvel ezelőtt Besztercebányán született Hugyec László tervezte, aki az első világháborút követő oroszországi hadifogságából megszökve igen kalandos úton jutott el ebbe a már akkoriban is igen sokszínű, mondán városba. Az építész édesanyja Skultéty Paula, többgenerációs felvidéki evangélikus lelkészcsalád sarja, édesapja a szintén evangélikus Hugyec György, akinek nevéhez többek között a budapesti földalatti vasbeton alagútjának építése is fűződik.

Hugyec László Budapesten végzett építészeti tanulmányai alatt a Luther Otthon lakója volt, egyetemi mesterei között olyan, egyházunkban is közismert építészeket találunk, mint Kotsis Iván, Pecz Samu vagy Schulek Frigyes.

Az 1934-ben épült Park Hotel akkoriban a városi löversenypálya mellett állt – ennek helyét ma már csak egy ápolt park jelzi, a lovak helyett több sávban autók száguldoznak. Szállodai szobám ablakából azonban rálátok a mellette álló, hatvannégy emeletes szálloda tövében szintén csak makettnek tűnő, noha ezer fő befogadására képes templomra, mely részben szintén Hugyec szakértelmét dicséri. Ahogy itt nevezik, egy „egyesült protestáns” gyülekezet otthonáról van szó, mely a vasárnapi istentiszteletre meg is telik hívekkel. Amint kínaiul értő kísérőnkől megtudom, a szertartás során itt is elhangzik a 2013. év igéje: „Mert nincsen itt maradó városunk, hanem az eljövendőt keressük.” (Zsid 13,14)

Az úton lévő ember különösen átérezheti az apostol figyelmeztetését, hisz minden, ami körülveszi, pusztán átmeneti, ideiglenes. A szállodai szoba, az emberek, akikkel találkozik, a szokatlan ízek, illatok. Az idén rendkívül hideg kínai télben különösen jó nyári családi sátorozásunkra gondolni, amikor a modern nomádság még érzékletesebbé tette a marandóság hiányát, ugyanakkor a körülmények kényszerítő ereje által arra is emlékeztetett, hogy kicsik a nagyok egyaránt elég jól élnek akkor is, ha csak a legszükségesebb tárgyak veszik őket körül.

De Pál szavai mit mondhatnak a mai, komforthoz szokott embernek? Talán hogy – a 90. zsolttár gyakran hallott soraival – úgy számoljunk napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk. Szabaduljunk meg min-

den fölösleges sallangtól, időrabló és idegölő foglalatosságtól, szükségtelen emberi indulattól, fecsegéstől. Így talán könnyebb lenne a lényegre figyelni.

Talán a kínai igehirdetés is erről szólt, bár erről még annál is jóval kevesebbet sikerült megtudnom, mint amennyire magam képes vagyok az újról fogadalmra készítő igei útmutatást következetesen szem előtt tartani. A templomból a dübörgő nagyvárosi zajba kilépve aztán eszembe jutottak a számos ma is álló épületet tervező Hugyec László visszaemlékezései: „Nem voltam biztos benne, hogy pap vagy építész legyek – de a mai társadalomra a gyakorlati emberek hatnak. (...) Ezeknek az embereknek a cselekedeteit és szavait idézik, és az életük példaként szolgál mások számára.”

Sok szó esik nálunk az élő és életlen kövek viszonyáról, csökkenő lélekszámról, kiüresedő templomokról. Ha Hugyec Lászlónak ma kellené pályát választania, s elsőszülött fiúként édesapja nem szemelte volna ki vállalkozásának folytatására – ami döntésének gyakorlati oka volt –, akkor a mai Magyarországon lelkészként talán inkább hatna környezetében.

Kínában ugyanakkor – hosszú szünet után – lelkészekre és templomépítőkre egyaránt nagy szükség van. Az államilag erősen ellenőrzött vallásszabadság mellett is már közel hatvanmillióra tehető a protestáns közösség lélekszáma, évenkénti látványos növekedéssel. És akkor még nem is beszélünk azokról az illegálisnak tekintett imaközösségekről, amelyek nem szerepelnek a statisztikákban.

Sanghaj szédületes fejlődését és benne Hugyec László építészeti viszonylagos marandóságát látva Pál apostol szavaiból kirajzolódik a földi élet átmenetiségében is viselt emberi felelősség önmagunk, valamint szűkebb s tágabb közösségünk iránt. Kínai beszélgetőtársaim mesélik, hogy a hatvanas évek elején, amikor a kulturális forradalom mindent és mindenkit üldözött, ami és aki nem illett a kommunista világképbe, a mezőgazdasági munkára kényszerített sanghajiak közül sokan a kitelepítésüket megelőző utolsó napon családjuk körében a Hugyec által épített Park Hotel előtt fényképezkedtek. Ez emlékeztette őket megszokott környezetükre, ez adott erőt a megpróbáltatások idején.

Így vált a besztercebányai magyar-szlovák evangélikus Hugyec László épülete a polgári Sanghaj, a szabad világ, a kommunizmus előtti időszak jelképévé. S bár e dübörgő metropolis sem lesz a Pál apostoli értelemben maradó város, azok az emberek, akiket az ő épületei vettek körül, talán az eljövendőt is másképp keresték.

A szerző egyházunk országos felügyelője

„...HOGY MIT KÍVÁN TÖLED AZ ÚR!”

Imahét a Krisztus-hívők egységéért 2013

A 2013. évi ökumenikus imahét országos megnyitó istentisztelete január 20-án, vasárnap 18 órakor lesz a budapest-fasori evangélikus templomban (VII. kerület, Városligeti fasor 17–21.). Az igehirdetést a hagyományoknak megfelelően dr. Erdő

Péter bíboros, esztergom–budapesti érsek, valamint a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának elnöke, Steinbach József református püspök végzi. A liturgiában a tagegyházak vezetői is részt vesznek. Minden kedves testvérünket sze-

retettel hívjuk és várjuk a megnyitó istentiszteletre, és a Szentháromság egy örök Isten áldását kérjük az imahét országsszerte megrendezendő helyi istentiszteleteire.

■ A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa

Példaadó gyermeki hit

Külmissziói istentisztelet a fasori evangélikus templomban

► Vízkereszt ünnepén – amely egyben a misszió ünnepe is – külmissziói istentiszteletet tartottak a budapest-fasori evangélikus templomban. Az ünnepi istentiszteleten az Evangélikus Külmissziói Egyesület (EKME) lelkészi elnöke, **B. Pintér Márta** szolgált igehirdetéssel, a liturgiában **Aradi György** helyi lelkész mellett az EKME munkatársai, valamint a **Boyless Voice** kamara-énekegyüttes vett részt.

„Ennek az alkalomnak keresve se találhattunk volna jobb helyet, mint a fasori templom – kezdte prédikációját a lelkész. – Hiszen ez az idén százéves Benczúr Gyula-oltárkép a napkeleti bölcsek hódolatát ábrázolja a gyermek Jézus előtt.”

Mt 4,12–17 alapján tartott igehirdetésében B. Pintér Márta hangsú-

lyozta: vízkereszt egyben örömmű is, hiszen lenyűgöző, hogyan terjedt el az evangélium a világban. Őszintén be kell vallanunk – folytatja –, van mit tanulnunk az úgynevezett harmadik világban, különösen az afrikai kontinensen élő keresztény testvéreink friss, a szó jó értelmében vett gyermeki hitéből.

Az istentisztelet keretében **Szirmai Zoltánné**, az EKME szervezőtitkára röviden ismertette a hazai külmisszió történetét. Az alkalom perselypénzét az egyesület kenyai szolgálatainak támogatására fordítják.

A fasori evangélikus gimnázium könyvtárában kötetlen együttléttel zárult a külmissziói délelőtt. A 2009-ben – többségükben konzervatóriumot, illetve Zeneakadémiát végzett diáklányokból – alakult **Boyless Voice** kamara-énekegyüttes gospeleket és spirituálékat énekelt **Juhász Zoltán** dzsesszgitáros kíséretével, **Bencze Imréné** pedig az EKME kiadványait ajánlotta az egybegyűltek figyelmébe.

■ BODA ZSUZSA

A SZERZŐ FELVÉTELE

Évkezdő áhítat az országos irodában

A hagyományoknak megfelelően a 2013. esztendő is az ígére figyelve kezdtek a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodájának, a püspöki hivataloknak és a gyűjteményeknek, valamint egyházunk kiadványainak munkatársai.

A január 2-ai évkezdő alkalmon **Gáncs Péter** elnök-püspök az esztendő ígéről – „Mert nincsen itt maradó városunk, hanem az eljövendőt keressük” (Zsid 13,14) – tartott áhítatot a józsefvárosi evangélikus templomban.

Próhla Gergely országos felügyelő (képünkön) köszöntőjében az év ígéhez kapcsolódóan nyári családi sátorozásuk emlékét elevenítette fel, arra biztatva a jelenlévőket, hogy tekintse-

nek életükre úgy, mint egy sátorozásra, és gondolják át, mire van ténylegesen szükségük. Gondolatmenetét folytatva az egyház munkájával kapcsolatban hangsúlyozta: „A mai magyar környezetben egy olyan szervezet, mint a Magyarországi Evangélikus Egyház, csak akkor tud jól működni, ha a salangokat leveti, és arra koncentrál, ami valóban fontos.”

Az alkalmat záró köszöntőjében **Kákay István** országos irodaigazgató a macskaköves út hasonlatát idézte, amikor az Üllői úti székházban folyó munkáról beszélt. (A köszöntő szerkesztett változata lapunk 7. oldalán.)

■ HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA felvétele

Szokásos összejövétel rendhagyó programmal

► A nyugdíjas lelkészcsaládok szokásos havi összejövételén, január 4-én rendhagyó program várta az érdeklődőket: a Deák téri Evangélikus Országos Múzeum Egy 20. századi polihisztor – **Szentágothai János akvarelljei** című időszaki kiállítását nézték meg az egybegyűltek **dr. Réthelyiné dr. Szentágothai Klára** vezetésével.

Az alkalom házigazdájának, **Missura Tibor** nyugalmazott lelkésznek a köszöntője után **Gerőfiné dr. Bre-**

bovszky Éva lelkész tartott áhítatot a Deák téri gyülekezeti teremben. A résztvevők ezután a néhai agykutató orvosprofesszor, akadémikus lányával beszélgethettek, bepillantva sok örömmel és kalanddal teli gyermekkorába.

„A szeretet vonzásterében élt édesapám, ezért ő mindig tudott örülni valaminek” – emlékezett vissza maga is derűsen mosolyogva a meghívott vendég. Azt is megtudhatták a tavaly száz éve született, hívó Szentágothai professzorral az egybegyűltek, hogy nemcsak az agykutatásnak volt nemzetközi rangú szaktekin-

lye, de otthonosan mozgott például a cserépkályha-építésben, a gombaszatban vagy a főzésben is.

No meg persze az akvarellfestésben – erről ki-ki meg is bizonyosodhatott a beszélgetést követő tárlatnézésen. A múzeum ugyanis – ahogyan lapunkban már többször is hírt adtunk róla – a múlt év november 17-én nyitotta meg Szentágothai János akvarelljeiből válogatott kiállítását. Az elsősorban utazások során készített képek március 31-ig tekinthetők meg (hétfő kivételével mindennap 10 órától 17 óráig).

■ BODAZS

FOTÓ: BODA ZSUZSA

Gyertyák – kanóc nélkül

Vízkereszt után a karácsonyfákkal együtt a csonkig égett gyertyák is a szemétkerülnek. Már ahol egyáltalán még élő fával és valódi gyertyával ünnepeltük a világ világosságának megszületését. Sajnos ez manapság már templomainkban sem természetes.

Sok helyütt kényelmes, korszerű, hideg villanygyertyák világítanak az oltáron, amelyek éppen a gyertyaélet legfontosabb üzenetét hallgatják el: a másokért égő, élő és elfogyó áldozat misztériumát.

Ugyanilyen torz pótlék, ha élő virágáldozat helyett művirág csúfítja el az Úr asztalát. S legnagyobb megrökönyödésemre az ideai karácsony már műanyag fenyőfával is találkozhatunk egyik templomunkban...

Ebben a témakörben legfrissebb megrázó élményemet azonban nem templomban, hanem egy tévétűdióban éltem át, ahová még adventben hívtak meg egy „álé” karácsonyi interjúra. Ez azt jelentette, hogy „úgy kellett csinálnunk”, mintha karácsony-

este lenne, és valóban élően folyta a beszélgetés. Ehhez az áléő trükkhöz jól illett a stúdióasztalra helyezett dekoráció: első pillantásra mint-ha adventi koszorú lett volna négy színes gyertyával, amelyek azonban nem égtek. Amikor közelebről is megsejtemmeltem őket, döbbenetes felfedezésre jutottam: ezek a gyertyák nem is éghettek volna, mert gondos kezek precízen amputálták róluk a kanócot! Így még ha akartuk volna, sem tudtuk volna lángra lobbantani őket... De hát minek is meggyújtani a gyertyákat? Tűzveszélyesek, esetleg még füstölnek, lecsöpögnek, a végén meg csonkig égnek, és pótolni kell őket...

Sokatmondó szimbólummá vált számomra ez az adventi koszorúnak látszó meddő, élettelen dekorációs tárgy. Vajon mi, akik szeretnénk a világ világosságának tanúi lenni, akiknek küldetése a krisztusi fény és meleg továbbadása, nem torzulunk-e olykor kanóc nélküli dekorációvá? Akik úgy tűnnek, mintha gyertyák

lennének, de valójában már nem akarnak, nem mernek és nem is tudnak lángra lobbanni, mert félnék a világosságtól, a tűztől, az égő áldozat kockázatától!

Ne engedjük, hogy eltűnjenek templomainkból és otthonainkból a keresztény élet egyik legmélyebb titkáról prédikáló élő, égő gyertyák! Több mint másfél évtizedes nagytarcsai szolgálatom sok szép emléke között őrzöm az oltáron szolgáló menóra hét olajmécsésének szelíd, meleg, sárga fényét. Hűsleges gondnokainknak nem kevés munkát jelentett a speciális olajkeverék szakszerű összeállítása, a kanócok karbantartása. Mennyivel egyszerűbb lett volna „villamosítani” a mécseseket. De akkor éppen a lényeg, az élő láng szívet melengető fénye veszett volna el!

Közismert, hogy a görög mitológia tragikus hősné, Prométheuszának azért kellett keservesen bűnhődnie, mert el akarta lopni a tüzet az embereknek az istenektől. Ezzel szemben az élő Isten maga lesz em-

berré Jézusban, hogy a Lélek és a szeretet tüzet nekünk ajándékozza. Szimbolikusan ezt a tüzet is megvetjük, amikor az élő, égő lángot száműzzük, illetve elektromos „kütyükre” cseréljük templomainkban és otthonainkban.

Ne feledjük, bár lassan magunk mögött hagyjuk a karácsonyi, vízkereszt ünnepkört, de nem veszíthetjük el azt az igazi élő világosságot, amely Jézus Krisztusban jelent meg a számunkra. Mi ennek a világosságának a továbbadásával tartozunk az egész világnak.

Erre kaptuk az Úr kegyelmének új, immár 2013. esztendőjét. Hogyan tölthetjük be ezt a Mestertől kapott küldetésünket? Úgy, hogy „napraforgóként” keressük őt, aki az ároni áldás ígérete szerint kész felénk fordítani, reánk ragyogtatni az ő arcát, az ő Krisztusát.

Végül „égtájolós” újévi köszöntésemet megfogalmazhatom kevésbé kegyes, biblikus szókincssel is, idézve a sokak által ismert slágerszöveg

ÉGTÁJOLÓ

refrénjét: „Csak egészség és téroró legyen!” Kívánok 2013-ban jó – vagy legalábbis jobb – egészséget minden kedves olvasónknak, és kívánok „térörót”, vagyis naponkénti eleven kapcsolatot életünk forrásával, a világ világosságával!

■ GÁNC S PÉTER

Gáncs Péter püspök Déli Egyházkerület

Menyegző
Értéktörző Egyesület

„Betyárgyerekek

VII. evangélikus népzenei találkozó, Balatonszárszó

az erdőbe”

2013. február 22–24.

Az idei találkozón a betyárok élete és a hozzájuk kapcsolható népdalok kerülnek elének.

Akik segítenek megismerni ezt az életformát:

Küllős Imola, az ELTE Folklore Tanszék ny. tanára,

Dóra Áron furulyás,

Husi Gyula citerás,

Szabó Adrienn és a **Tönköly** együttes,

Joób Emese és **Bolya Mátyás**.

A gyermekeket kézműves játszóház várja (korongozás).

Részvételi díjak:

- **felnőtteknek** 13 000 Ft,
- **gyermekeknek** (3–14 éves korig) 7000 Ft.

A részvételi díj péntek vacsorától vasárnap ebédig a teljes ellátás és a szállás költségét is tartalmazza.

Jelentkezés:

az Evangélikus Konferencia- és Missziói Otthon honlapján, a balatonszarszo.lutheran.hu oldalon. Érdeklődni a **06 20 824 3143**-as telefonszámon lehet.

Szakra magnó az evangélium szolgálatában

Győri János evangélikus lelkész 1963–1967 között készült hangjátékai

Édesapám, Győri János még csak segédlelkész volt 1938-ban, amikor ösztöndíjasként kijutott Finnországba. Itt a 19. század közepén indult, Laestadius-féle ébredés hatására megtért. A svéd evangélikus lelkész és botanikus Lars Levi Laestadius (ma gyakran pejoratív értelemben használt *pietista*) kegyességi irányzatát áthatotta – egészséges, kiegyensúlyozott élet-szemléletére jellemző módon – az e világban két lábon járó, gyakorlatias hitélet, melytől nemhogy távol állt volna a tudomány és a művészet, hanem rendkívül fontos eleme volt.

Édesapám is így élte meg lelkészi szolgálatát. Evangélizálásában minden természettudományos és művészi adottságát latba vetette. Szolgálatának fontos eleme volt az ének-zene, a vers és a próza, illusztrációként a képzőművészeti alkotások, valamint a színjátszás is. Az 1950-ben épült nagytarcsai imaházat úgy tervezte meg, hogy színpada is volt, még hozzá sűgőlyukkal, függönyvel. Színes, festett villanykörtékkel, maga készítette fényterelőkkkel, kombinálható kapcsolással (banándugós mátrixszal) világította be a jeleneteket hangulatuknak megfelelően, akár csak egy igazi színházban.

A saját maga által írt és rendezett színdarabokat rendkívüli ötletekkel (például árnyjátékkal és hangeffektusokkal) gazdagította, és türelemmel tanította be a heterogén képességű falubeli ifjúság tagjait, ügyelve arra is, hogy mindenki a maga kvalitásának megfelelő szerephez jusson. Itt a „mindenki” szót nagyon lényegesnek érzem, mert szolgálata más területén is jellemző volt, hogy a közösség minden egyes tagját igyekezett bevonni – jól ismerve életét, testi-lelki állapotát, adottságait – úgy, hogy mindenki a maga szintjén kamatoztathassa talentumait.

A hatvanas évek elejétől az Állami Egyházügyi Hivatal nyomására betiltották a színdarabok előadását, mondván, hogy az művészeti tevékenység, és az egyháznak nem ez a dolga. Persze az ifjúsággal és gyermekekkel való foglalkozás, az evangélizálás sem volt engedélyezve többé.

Édesapám azonban „nem húzta be a függönyt”. A gyermekmunkát laikus fiatalok végezték az ő irányításával, az evangélizációk helyett pedig különféle csendesnapokat szerveztek.

1958-ban vásárolt egy Szakra M2 típusú magnetofonkészüléket. A közel húszkilós berendezést felcipelte a szószerkekre, és felvette vele a prédikációt, majd a következő héten elvitte a templomba el nem jutott betegek ágához, és lejátszotta. Azután a családtagokkal történt beszélgetéseket felvette, majd a csütörtök esti bibliórán lejátszotta. Ezek voltak azok az első „elektronikus ígés lapok”, melyek segítségével egymás hite által épülhettek a gyülekezet tagjai.

Mihelyst enyhült a légkör, egy ilyen biblióránál alkalmat fölvetett, és a szalagot kiküldte Svájcba Sztihlo Gábornak, a gyülekezet volt lelkészének. A felvétel talán megvan még a család tulajdonában. Én csak azokra az apró részletekre emlékszem, amikor egy-egy igeveres üzenet mellett például Kiss Istvánné, Kati néni (vagy ahogy Sztihlo nevezte: Tyatya) könnybe lábadt szemmel mondja el üzenetét, vagy Fényes Misa bácsi felemlegeti, hogy elakadt löcsős kocsiját Gábor bácsi miként segítette ki a sárból annak idején.

1963-ban egy vasárnap esti bibliórán id. Hafenscher Károly beszámolót tartott amerikai útból. Egy magnószalagot is hozott magával, melyen négyes spirituálékat énekeltek. Ezek hatására alakította meg János Sámuel bátyám 1965-ben Magyarországra első keresztyén könnyűzenei együttesét Hermons néven. Édesapám az együttes dalait is rögzítette. A hangszalagok ebben az időben drágák voltak, ezért a Magyar Rádiónál kisselezte az ezerméteres tekercseket használta. Az amúgy is lestrapált szalagokra ő is többször készített felvételt, de később, amikor olcsóbb lett az alapanyag, már nem törölte le a korábbi felvételeket. Így maradt ránk vagy száz teli tekercs.

Magnója évről évre megörökölte, ahogy a szeretetvédelemmel az ifjúság tagjai egy-egy igeveressel és pár szóval fogadják körükbe a konfirmáltakat, míg azok ugyanígy köszöntik az utánuk következő évfolyamot. Szenzáció volt az is, hogy – a magnófelvételnek köszönhetően – a hittanévzáró ünnepi istentiszteleten mind a nyolc évfolyam közösen hallgatta vissza saját záróvizsgái szereplését.

Édesapám maximálisan kihasználta kora minden más technikai eszközét is. A templom előcsarnokában mozgó, beszélő-zenélő, világító transzparenst (ahogy ő nevezte: szemléltető táblát) helyeztet el, mely az egyházi ünnepköröknek megfelelően váltakozva tanította, hirdette az evangéliumot.

Az oktatás másik fontos eszköze lett kezében az *amatőr film* is. Az amatőr filmezés a hatvanas évek elejétől terjedt el, művelői normál 8 milliméteres fekete-fehér, majd színes filmet használtak. A *Csillag és a kereszt*

Prédikáció közben a Szakra M2-vel

nyomában című animációs filmjét elsősorban konfirmandusoknak készítette, de minden generáció számára hasznos egyház- és üdvtörténeti anyagot tartalmazott.

A tilalom miatt beszüntetett színjátszás hiányát édesapám azzal pótolta, hogy igaz történetek alapján *hangjátékokat* írt és rögzített hangszalagra. A mai agyontechnizált-automatizált világban gyerekjáték a képpel és a hanggal bármit megcsinálni. Nézzük, hogy ezzel szemben milyen eszközökkel dolgozott ő!

Az egyszerű hangrögzítés első láncszeme a mikrofon. A hatvanas évek elején az amatőrök számára az egyetlen hangátvitelt produkáló, szűk sávzélességű szénmikrofon volt elérhető. Ezt csatlakoztatta egy magnetofonhoz. 1963-ban már egy korszerűbb Calypso M8-as magnója volt, de ez még mindig igen sovány eszköztár a hangjátékok elkészítéséhez. Így nagy találékonyság, kézügyesség, szívósság kellett ahhoz, hogy belevágjon. Hát még, ha a stúdiót a téglapadlós, kongó imaház szolgáltatta...

Az még azelőtt egyszerű feladatnak tűnt, amikor például a párbeszéd-

del párhuzamosan lépéseket vagy ajtónyitást kellett háttérzajként felvenni. Vidám látványt nyújtott, amikor egy bányajelenethez Fényes István bácsi a megadott jelre nagy csizmával, mint egy rossz kisgyerek, fűrgén-

A templomtakarító, -díszítő oltárlányokkal csendesnapjukon a nagytarcsai templom lépcsőjén (1962)

szétrugdosta az imaház közepén egymásra halmozott fapadokat, ezzel szolgáltatta a bányamolnás robaját. Megoldandó feladat volt azonban az is, hogy a padok zajában ne vesszen el a menekülők hangja. A túlzérlés elkerülésére, a helyes arányok beállítására az egyetlen eszköz a mikrofontól való távolság változtatása volt.

Azt már nehezebb volt kivitelezni, ha hosszabb ideig kellett folyamatosan biztosítani egy jelenetben például egy madárdalost erdő háttérzaját. Édesapám ehhez egy Orion rádióval egybeépített lemezjátszómonstrumot használt. Feltette Hacki Tamás bakelit-lemezét – a háttérzajt az a sláger szolgáltatta, melynek közepén a fűttművész másfél percig csak madárdalokat utánoz. Ezen a sávon a lemez barázdáinak világosabb színe elütött a többbitől.

A felvételnél itt kellett édesapám bűvészszerű kézügyessége: míg az egyik kezében lévő mikrofont a négy-öt szereplő közül éppen beszélő elé tartotta, a másik kezével a tűt a világos szakasz elejére helyezte, és felhangosította a lemezjátszót, majd a szakasz végénél visszatette a hangkarrt az elejére. Az

Montázs a lelkész életét bemutató film jeleneteiből

egész jelenet alatt folyamatosan így ismételte a bejátszást. Persze ha rontott valamelyik szereplő, lehetett előről kezdeni az egészet...

A technikai zsonglorkodás mellett rendezőként állandóan figyelnie kellett a szövegre, a hangsúlyozásra, az egész jelenet folyamatoságára, len-

dületére stb. is. Ne felejtsük, nem képzett színészek, hanem többségükben írni-olvasni éppen csak tudó, egyszerű parasztemberek és fiatalok, gyerekek szerepeltek. Nagy kitarásra volt nekik is szükségük – csak-

mérhetetlen a különbség az ő hangjátékai javára. A hatvanas évekbeli rádiójátékok közül sok már saját korában is bárgyú, vadul agítáló, szájbárogós és – ami a legveszedelmesebb – hazug volt. Édesapám hangjáték-

úgy, mint édesapámnak –, hogy a munkát lendülettel végigvigyék.

Hangjátékait csak január–februárban készíthette. Egyrészt mert a szereplő szántó-vető emberek csak a téli időszakban értek rá, másrészt mert szerteágazó szolgálata leköötötte minden idejét. Az ötvenes-hatvanas években a mindennapi reggeli istentiszteleteken, látogatásokon kívül a hét szinte minden estéjén volt valamilyen lelki alkalom, amelyre mindig alaposan felkészült. A nagy ünnepek sok alkalmán is egyedül, segédlelkész nélkül látta el a szolgálatot. Így ezek a hangjátékok, filmek nem főmunkaidőben, hanem a „szabad” idejében készültek.

A leglényegesebb azonban minden alkotás esetében a tartalom, az üzenet, illetve hogy hasznos vagy káros hatást fejt-e ki. Mai füllel hallgatva ezek a hangjátékok talán együgyűnek, túl direktnek, érzégsőnek, idejétmúltak tűnhetnek. Azonban senki sem botránkozik meg egy barokk vagy romantikus alkotás túlfűtött, szentimentális voltán sem, mert-hogy abban a korban az volt a divat.

Az ő hangjátékai a vad ateista kommunizmus idején születtek. An-

sorozata viszont a valóságot tükrözte, mert mindet igaz történet alapján írta. Ettől hitelesek.

Hangjátékainak minden színező vonása, mondata, amelyet ma már esetleg naivnak gondolunk, építő szándékú, nevelő, nemesítő és most is aktuális. *A tűzből kikapott üszög* című darabban például a természet szeretetét, védelmét hirdeti annál a rész-nél, amikor a gyerekek az édesanyjukkal az erdőben sétálnak, és beszélgetésükben elhangzik néhány ismeretterjesztő mondat. Vagy amikor elérkeznek egy bányászházhoz, és innivalót kérnek szomjuk oltására, az öreg bányász pedig csak forrásvizet vagy kecsketejet tud felajánlani, mert másféle ital nincs a háznál. (Nagytarcsán is, mint mindenütt, az alkohol sok problémát okozott.)

De kiemelhetném azt a momentumot is *A sebhelyes kéz* című hangjátékból, amelyben a megözvegyült Varga képtárba viszi a gyámgyermeket, és mutogatja, magyarázza neki a képeket. Ezzel serkentette édesapám az egyszerű alkotás túlfűtött, szentimentális voltán sem, mert-hogy abban a korban az volt a divat. Az ő hangjátékai a vad ateista kommunizmus idején születtek. An-

Fő mondanivalója és célja természetesen mégis az volt, hogy a hallgatót szíven üsse, Krisztushoz vezesse. Az üzenet különböző szituációkban a falusi emberek életében szólal meg a következő darabokban: *A tűzből kikapott üszög* (1963), *A sebhelyes kéz* (1964), *Ketten vagyunk* (1965). A múlt század elején a londoni Hyde Parkban játszódik az 1958-ban már színdarabként előadott, *Öt perc* című hangjáték 1965-ből. Az 1967-ben készült, több mint háromórás, *„Itt állok, másként nem tehetek”* című darab pedig Luther Márton teljes életét mutatja be. Úgy vélem, ez az izgalmas darab egy „átlagos” evangélikusnak is rengeteg új információt tud nyújtani.

A hangjátékokat az eredeti szalagokról hangkezelés nélkül digitalizáltam. Érdeklődésre bárkinek készítek CD- vagy MP3-as másolatot, ha megkeres a 20/824-6121-es mobilszámom vagy a gyatgyat@gmail.com e-mail címen.

■ GYŐRI ANDRÁS TIMÓTHEUS

Mi tesz értékesé?

Három asszony ment vízért a kútra. Nem messze onnan egy öreg üldögélt a padon, és figyelte, hogyan dicsérték az asszonyok fiaikat.

– Az én fiam – mondta az első – ügyes és fürge. Felülmúlja fürgeségben a falu bármelyik gyermekét!

– Az én fiamnak – dicsekedett a második – olyan hangja van, mint egy fülemülének. Ha énekel, mindenki csak hallgatja és bámulja őt.

A harmadik nem szólt semmit.

– Hát te miért nem dicséred a fiadat? – kérdezte a másik kettő.

– Nem tudom, mi miatt is tehetném – válaszolta. – Az én fiam nem rendkívüli gyerek, nincs benne semmi különös.

Az asszonyok megtöltötték vödreiket, és elindultak hazafelé. Az öreg lassan követte őket. Láta, milyen nehézükre esik vödreik cipelése, és nem is csodálkozott azon, hogy egy idő múlva letették terhüket, hogy egy kis levegőhöz jussanak.

Ekkor szembejöttek velük a fiaik.

Az első kézenállásba lendült, és cigánykereket vetett.

– Milyen ügyes gyerek! – kiáltották az asszonyok.

A második egy dalba kezdett, s az asszonyok meghatottan hallgatták, könnyekkel a szemükben.

A harmadik fiú odaszaladt az anyjához, szó nélkül fogta a vödörket, és elindult velük hazafelé.

Az asszonyok oda fordultak az öreghez, és megkérdezték:

– Mit szólsz a fiainkhoz?

– A fiaitokhoz? – kérdezte csodálkozva az öreg. – Én csak egyvalókének a fiát láttam...

■ Ismeretlen szerző

Csipkebogyócsoda

Nagyon kevés időm maradt felkészülni az ovis hittanra. Napok óta mint ha gyorsabban ketyegne az óra, egyik helyről futok a másikra. Már-már az éjszakák is rövidülnek a tennivalók sokaságában.

Fél órám maradt, és indulni kell a gyerekekhez. Nagyon bántott! Önostorozásba kezdtem, hogy alkalmas vagyok-e erre a szolgálatra... (Ez jól megy!) Közben olvastam az ígét, kerestem a következő hithóst, akiről a *Zsidókhoz írt levél* alapján beszélgethetünk a gyerekekkel. Mózes!

ni őket. Gurultam tovább, majd egy másodperc múlva benyomtam nyirkos blokkfékem.

Jól láttam??? A hatalmas ágakapac: csipkebogyó! Pont itt, pont nekem... Nem! Nem nekem. Pont a gyerekeknek. Levágva, izzón, roskadozva a boglyóktól. Felnyaláboltam, és inogva továbbindultam, mert alig láttam ki az ágakapac mögül.

Dicsőség az Úrnak! Csak ezt tudtam ismételtetni, és hálát adtam. Úgy éreztem, hogy mellém állt az Isten, és megveregette a vállam ezzel

KAROLY-ÁGOSTON MÁRTA FELVÉTELE

Húsz perc! A történetet ismerem, van hozzá színész, átgondolom a gyerekeknek ismeretlen fogalmakat, mi legyen a szemléltetés? – nincs idő képeket gyűjteni a csipkebogyóról, csak téam van... Van? Kutatás a konyhában... Van!

Öt perc! Segíts, Uram! Kották, lapok, Bibliám, diavetítő, elcsendesedés, röpima: ezt most nagyon elrontottam! Ne haragudj, Uram! Hol a cipóm? Hol a kulcsom? Ámen.

Kerékpárra fel, kapuzás... ott hon maradt a tea! Nincs időm visszafordulni.

Kudarc! Alkalmatlan vagyok! Gurulok.

A járdán indultam el, egy ház, két ház, ágak feküdtek keresztben előttem a földön, alig tudtam kikerülni

az ajándékkal: „Tényleg alkalmatlan vagyok, ezen ne görcsöly tovább. De ne félj! Itt vagyok, segíték!”

Ahhoz kevés volt a hitem, hogy ezt a csipkebogyó-üzenetet csodaként értelmezzem, pontosabban „a nincsenek véletlenek” csodájaként magyaráztam. Találgattam: csütörtökön van a kukanap, és valaki megmetszette a bokrát, a kukás meg nem vitte el... Mindent megmagyaráztam.

Pár nap múlva bekukucskáltam a házak kerítésén, hogy megkeressem azt a bokrot, amelyikről lemetszették az ajándékomat. Kópasz autóbéallók mindenütt, hátsó kertek nélkül, csipkebogyó sehol.

Nem magyarázok tovább. Csak hálát adok.

■ PAPP ANDREA

Példaadás

Nem akartam a közelgő elválásról beszélni, ezért a gyerekeknek mindennap valami szépet meséltem az édesapámról. Megmutattam, milyen szép girlandot tudott vágni szelypapírból. Aztán elszavaltam legkedvesebb versét. Annyiszor elmondatták velem, hogy már majdnem ők is tudták *Aranytől a Mátyás anyját*.

Nem lehetett kikerülni, hogy ne szóljak édesapám énekes szolgálatáról. A gyülekezet szólistája volt. Gyönyörű hangján dicsérte az Urat. Itt egy kis magyarázatra is szükség volt, mert ők még csak keveset hal-

énekelni kezdtem. Ez volt a jel, hogy most apukámra gondolok. Együtt éreztek velem.

Így éltek át velem egy gyász, amelyre nem a fekete fátyol, hanem égi fény borult. Mégsem hagy nyugodni a szívem. Többet adhattam volna át a hívő élet reménységéről ezekben a napokban. Fogékonyak voltak a jó hírre. Nem gondoltam arra, hogy hamarosan egy kis tanítványomnak kell átélni nagy veszteséget, pedig még alig pislákol a hite.

Néhány nap múlva nagy tragédia érte az egyik kislányt. Az édesapja meghalt álmában. Másnap reggel

FORRÁS: PEPPERINA.PRESS.BLOGSPOT.HU

lottak mennyszágról, örök életéről, akkor kezdtek tanulni a jó Istenről. Álmétkodtak, hogy énekekkel lehet dicsérni őt. Kérték, énekeljek apukám kedves énekeiből. Megígértem nekik. Másnap aztán elénekeltem az egyiket.

Fojtogatott a sírás, de az ének engem is megvigasztalt. Akkor mondtam el, hogy apukám tegnap óta a jó Istennek énekel.

A gyászom, a fájdalom átalakult. Ha nehezen viseltem a bánatom,

összetört szívvel mondta el a bánatukat. *Andika* szorosán ölelte a nyakamat. Tőlem várta a vigasztalást.

Isten, aki engem is megvigasztalt, békét adott neki is. Tanév végén ezt írta a füzetébe: „Az apukám felment a mennyszágra. Oda vár engem is. Úgy szeretnék élni, hogy találkozzak vele.”

Milyen jó lenne a küzdelmeket úgy vinni a vállunkon, hogy példát vehetnének rólunk a tanítványaink!

■ FRITTMANN LÁSZLÓNÉ

Érthetetlen

Érthetetlen, hogy miért választotta ki őket az Úr. Ő, aki átlát az embereken, ismeri az emberi szív titkait, minden rejtelem nyitva áll előtte, mégis így beleválasztott.

Az egyik Péter: mindig hirtelen, lelkes és lelketlen egyszerre, hevesen ígér, és riadtan tagad. A másik Tamás: kétkedik, látható jeleket kér, alig ért valamit. A harmadik a vámszedő Máté: hiteltelen ember, rég eljárszotta mások bizalmát, és ki tudja, lesz-e kutyából szalonna. A negyedik Simon, a zelóta: lázadó forradalmár, csak egy megkoronázható főt keres, és boldogan kiáltana: le Rómával! Ugyan hogy értené meg Isten békekövetét?

Vagy János, aki csendes, talán túl csendes is, mit lehet tudni, képes lesz-e valaha prédikálni? Még ha van is hite, át tudja-e majd adni akár csak egyetlen embernek is? Vagy a többiek, akik vetélkednek, hogy ki a nagyobb, és büszkének magukra, amikor a Jézustól kapott hatalommal betegeket tudnak meggyógyítani. Miért pont ők lettek Jézusnak? És végül Júdás. A közös erszényből el-elcsenő, a Mestert a hatalom kezére adó áruló.

Akár magunkat látnánk: hirtelen haragú, lázadó, gögös vagy bátortalan, néha anyagias, máskor felelőtlen, megfáradó és fel-fellángoló, sokszor magunkat a másikinál különbnek tartó, máskor meg elkeseredett, időnként kétkedő, helyenként tagadó mai tanítványok. Nem vagyunk jobbak náluk, nem lehetne ránk se túlságosan büszke az Úr, de nem baj. Éppen úgy, mint egykor őket, kiválasztott magának, és elhívott a szolgálatába bennünket is.

Egy mese jut eszembe egy emberről, aki az árnyéktól próbált megszabadulni, mert az mindent besötétített. Színezte, leterítette, kergette és méregette, hátha kisebb lesz, és egyszer csak elfogy majd, de semmire se ment. Végül elkeseredésében elindult világá. Amikor elfáradt, egy útszéli keresztnél megpihent. A meleg elől az árnyékba húzódott, és akkor hirtelen világos lett számára minden. Megértette, hogy csak a kereszt árnyékába húzódva szabadulhatunk meg a saját árnyékunktól, árnyoldalainktól, és hogy a mi árnyunk is időnként enyhet, bátorítást, felüldülést adhat másoknak, és hogy csak az Isten jóakaratóból van a mi egész utunk.

Azt hiszem, jó erre nekünk, mai „árnyékos” tanítványoknak is újra meg újra emlékeznünk, aztán erőt merítve továbbmennünk, hiszen feladatot kaptunk mi is. Nagyon fontos feladatot: tanítványunk lenni.

■ FÜLLER TÍMEA

PALACKPOSTA

Aszinkron, szinkron

A palackpostázás velejárója, hogy nem lehet tudni, mennyi idő telik el az üzenet feladása és elolvasása között. Napok, hetek, talán évek is; ki tudja, érdekes, időszerű lesz-e a mondanivaló, amikor megérkezik?

Ez a mostani palackposta kiszámíthatóbb, hiszen amit december 30-án írok, azt a január 13-i lap fogja közölni. Nem olyan nagy az időtáv, az aszinkron, mégis azt hiszem, más világba fog érkezni a mai üzenet.

Ma még ünnep van, azok a napok már komoly hétköznapok lesznek. Ma még aki teheti, másképp éli a napjait, mint dologidőben, talán tovább alszik, többet olvas, ráérősebben ül az asztalnál, hosszabb beszélgetéseket is megenged magának azokkal, akik közel állnak hozzá.

Mások az ünnepnapok, mint a munka és a tanulás napjai, ilyenkor új felismerések birtokába juthatunk. Ezek lehetnek sokfélék: boldogító vagy elszomorító, könnyebbé hozó vagy éppen egy új kihívással megismertető, ki nek mire van szüksége, milyen oldalról kell egészülnie az életének. A kérdés az, hogy az ünnepi napokon megértett új velünk marad-e, az életünk részévé lesz-e, vagy pedig lemerül, hogy a munka és a tanulás hosszú napjai során többé ne emlékezünk rá – amíg talán egy újabb ünnep nyugalmas napjaiban újra felszínre nem emelkedik, immár kérdésként: kezdte-e valamit az egykor új felismeréssel?

1993 karácsonyán feleségem megajándékozott egy nagy, fehér lapokból álló mappával, hogy írjak bele egy jó teológiai munkát. Az első lap tetejére felírtam: „1993 karácsonyán kezdtem el.” Alatta ez áll: „Ma van 1995 virágvasárnapja.” A többi lap üres.

A mappa néha előkerül, fehérsége hívogat, kérdez: megvalósul-e egyszer az ünnepi szándék a munkás hétköznapokban? Eltűnik-e a szándék és az élet közötti aszinkron? Teljesül-e a régi kívánság?

Az idei ünnep során is megformálódott bennem néhány gondolat, megvilágosodott a kép néhány részlete, de már ott bujkál bennem a bizonytalanság is, hogy vajon nem fogom-e elveszíteni őket újra, talán hosszú időre, ha majd újra megszólal a csengő, és sorakoznak a feladatok.

Gondoltak-e erre a betlehemi járszat körülálló pásztorok is? Megfordult-e a fejükben, hogy fel tudják-e majd idézni később az ajándékba kapott örömet? Gondoltak-e arra a napkeleti bölcsék, hogy el tudják-e majd otthon mondani mindazt, amit átéltek, a hosszú utat, a fényes csillagot, a királyi armányt, az ajándékokkal meglepett kismamát és még az útbaigazító angyalt is?

Ma, amikor ezt az üzenetet olvasod, még nincsenek messze az ünnep felismerései. Még szinkronban maradhatsz ünnepi önmagaddal.

■ DR. CSEPREGI ANDRÁS

Névjegy:

Dr. Csepregi András

Lelkeszcsalásban nőtem fel, kilenc testvér között majdnem a legfiatalabbként. Huszonhat éve állok lelkeszi szolgálatban,

ma a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium iskolalékese vagyok. A legközelebb a teológiai kutatás áll hozzám; örömet szerez, ha sikerül egy-egy kérdést világosan megfogalmazni, és arra hol megnyugtató, hol további kérdések felé indító válaszokat találni. Leginkább az foglalkoztat, hogy mit tesz Jézus azért, hogy követői jobb emberré, jobb közösséggé legyenek.

Az ünnepi napokat szinte zavartalan közösségekben töltöm feleségemmel, Mártival és gyermekeinkkel, Andrással, Marcival és Jutkával – ők is szerzői ennek a rövid üzenetnek...

OSZTOZÓ

A szeretet másik arca – a harag

A haragra mindig úgy tekintünk, mint valami bűnös, ördögtől való dologra. Pedig életünk és kapcsolataink meghatározó része, és sokunknak okoz fejtörést, többeknek maradandó sérülést is, ahogyan kezeljük mérgünket és dühös indulatainkat. Gary Chapman *A szeretet másik arca – a harag* című könyvében (Harmat Kiadó, Budapest, 2009) megtaníthat bennünket a harag helyes kezelésére.

Az amerikai lelkipásztor állítása szerint a haragtól nem kell félnünk, hiszen egyetemes emberi tapasztalat. Chapman számtalan bibliai példával támasztja alá, hogy Isten és Jézus is érez haragot, ha annak oka van. Ebből vonja le azt a következtetést, hogy a haragnak isteni rendeltetése van, mégpedig az, hogy „konstrukív cselekvésre ösztönözze az embert, ha bűnnel vagy igazságtalansággal szembesül”.

Egy másik fejezetben a szerző így ír: „Istenképességünk azt jelenti, hogy bizonyos mértékig megvan bennünk az igény a jóra, a tisztességre, az igazságra. A rossz, a szeretetlenség, az igazságtalanság haragot vált ki belőlünk. A haragnak azonban nem az a célja, hogy

bántó módon viselkedjünk azokkal szemben, akik ártottak nekünk. A harag isteni rendeltetése az, hogy pozitív és szeretetteljes cselekvésre

készítsen annak érdekében, hogy az igazságnak érvényt szerezzünk, és helyreállítsuk a kapcsolatot azzal, aki vétett ellenünk”.

De ha minden harag célja az erkölcsi világrend helyreállítása, miért sülnek el mégis olyan rosszul helyreállítási kísérleteink? Chapman szerint ennek számtalan oka lehet. A két legfőbb indok közül az egyik az, hogy kevesen tudják haragjukat megfelelő mederbe terelni és helyesen kezelni, ezért a

két legrosszabb utat választják: a dühkitörést vagy az elfojtást.

A másik alapvető probléma az – és ennek hátterében már a gonosz munkálkodását feltételezi a szerző –, hogy nem tudunk különbséget tenni indokolt és indokolatlan harag között. Chapman ugyanis azt állítja, hogy „a harag isteni rendeltetésének eltorzítása a sátnak leghatékonyabb taktikája”, mivel „elhitheti velünk például azt az illúziót, hogy a haragunk mindig jogos és indokolt”. Ez azonban csak Isten haragjáról mondható el, az emberéről korántsem.

A harag természetének hosszas, ám közérthető, jól tagolt és szemléletes kifejtése mellett kezelésének pozitív módját és mederbe terelését is megtanulhatjuk Gary Chapman könyvéből, aki rengeteg lelkipásztori beszélgetés és bibliai történet példáján keresztül vázolja fel a két lehetséges megoldást: a szeretetteljes konfrontációt és a felül-emelkedést. De külön-külön fejezetben foglalkozik például a szülő-gyermek, a házastársak és Isten-ember között előforduló haraggal is.

A harag tehát isteni rendeltetés – rajtunk áll, hogyan élünk vele.

■ DÓRI

Az oldalt szerkesztette: VITÁLIS JUDIT

Mindennapi és nem mindennapi példaképeink

Az ember általában arra törekszik, hogy nyomot hagyjon, hogy új minőséget hozzon létre. Valaki az összegzésben és a továbbadásban találja meg a helyét, másokat az motivál, hogy újat alkossanak. Valaki a hosszabb távon gyümölcsöző, elméleti munkákat szereti, mások pedig azt, amiben látványos, gyors és kézzelfogható eredményeket érhetnek el. A fokozatok természetesen számtalan variációban jelenhetnek meg és olvadhatnak össze, annyi azonban bizonyos, hogy az ember hatni szeretne, a kereszteni ember pedig békét hozni, tudást és szeretetet átadni ott, ahol igény és szükség van rá.

Ahhoz azonban, hogy a forma és a tartalom is körvonalazódjon, az embernek először meg kell találnia a saját mondanivalóját, mindazt, amit – saját tehetségéhez mérten – ebben a világban képviselni, megélni és megjeleníteni szeretne. Ha ez megvan, a példaképek meg fogják találni. Fel fogja ismerni, melyek azok az élettörténetek, helyzetek és mondanivalók, amelyekben sejt szinten magára ismerhet. Akiből erőt meríthet, akiknek a példája nyomán előrébb léphet, ha megtorpan, ami erő ad, ha másból nem lehet meríteni, mert éppen senki nem érti meg, vagy nem ért egyet azzal, amit tenni szeretne. Az emberben pedig mindezek ellenére mégis ott motoszkál az érzés: tudom, hogy ez a helyes, ezt kell tennem, mégis minden ez ellen szól.

Kereszteni emberként természetesen fordítunk ilyenkor Jézus példájához, hiszen ő talán nem is példakép számunkra, hanem több ennél: ő az alap, akinek segítségével szervezzük egész életünket, emberi kapcsolatainkat. Nem véletlen, hogy egész mozaikom alakult ki egyetlen kérdés nyomán: *What would Jesus do?* (Mit tenne Jézus?)

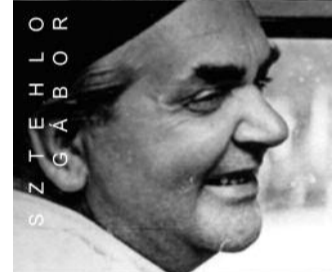
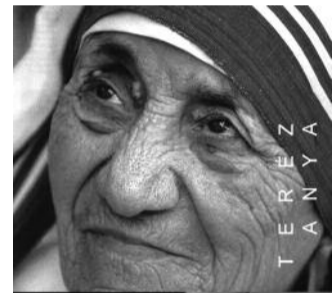
Fiatalok ezrei hordták és hordják ma is karkötőként ennek a kérdésnek a rövidítését: WWJD. És ez nem lehet véletlen. Hiszen már maga a kérdésfelvetés is világos iránymutatót adhat a legkétségbeesettebb élethelyzetekben, a helyes válasz pedig a Jézus karakterét ismerők számára egyértelműen, szavakba gyakran nem önthető módon szólhat meg.

Mindemellett Jézus és a Szentírás számos mai élethelyzetben nem adhat konkrét, gyakorlatias eligazítást. Mindannyian belefuthatunk már olyan vitákba, amikor a Szentírásra hivatkozva két, egymásnak teljesen ellentmondó vélemény képviselője foggal-körömmel harcol a maga igazáért.

Ezért is hathat ránk elemi erővel azoknak az embereknek az életútja, története, amelyekben saját, mai kérdéseinkre az ő példájukon keresztül kaphatunk választ.

Sokáig nem voltak példaképeim. Amint azonban egyre világosabban körvonalazódnak kezdett, mi az, amit fontosnak tartok, mi az, amit hivatásomként választok, és ezen belül is milyen szint kívánok én magam képviselni, hirtelen számtalan olyan emberrel találkoztam, akik igen szorosban kapcsolódnak mindahhoz, amit szerintem a keresztienségnek a mai világban is képviselnie kell. Persze az is lehet, hogy fordítva volt: előbb hatottak rám a példaképeim, és az ő segítségével fogalmazódott meg a saját mondanivalóm is.

Akarmelyik volt is előbb, így talált meg Teréz anya és a sze-

retet misszionáriusainak közössége, akik mindenek elé, saját szükségleteik és a ráció elé helyezik a krisztusi szeretet parancsát, és a szegények szolgálatában lelik mindennek kiteljesedését.

A magyarországi szegénység helyzetét – amelyben egyre nagyobb méreteket ölt a gyermekszegénység – kutatva pedig Szezhlo Gábor *Isten kezében* című műve hatott rám elemi erővel, amelyből világosan kiderül: a második világháború idején az egyszerű evangélikus lelkesz életét is kockáztatva szállt szembe a mindenkori hatalommal, hogy korra, nemre, származásra és anyagi helyzetre való tekintet nélkül viselje gondját a család nélkül maradt, tragikus sorsú gyermekeknek.

De nem csupán kereszteni emberként, hanem újságíróként is helyt kell állnom, ezért aztán olyan példaképek is megtaláltak, akik a szakmában irányt mutathatnak. Az általában csak Ernest Hemingway harmadik feleségéig ismert

Martha Gellhorn újságírói attitűdje például teljesen lenyűgöző. Sokak szerint bravúrosabb szerző volt egykori férjénél, és válasuk oka is ez lehetett. De Marthát mindez egyáltalán nem érdekelt. Az egyetlen dolog, ami saját bevallása és életműve szerint is foglalkoztat, az, hogy mi van az élet „másik” oldalán. A háborúban, az elnyomásban, a változások keresztútjében. Ott, ahol az élet zajlik. Benne volt az a megmagyarázhatatlan erő és motor, amely a mások által veszélyesnek tartott helyekre vonzotta, és átító erővel volt képes ezekről tudósítani. Tette mindezt nőként, az esélyegyenlőséget még csak csírájában ismerő korban, egy pökendi és narcisztikus férj oldalán, aki akkor is saját kiválóságát hangsúlyozta, amikor ebben már nem kétkedett senki.

Írói alkataiban a másik ember, akiben magamra ismertem, Gellhornnak talán éppen az ellentéte, talán nem. Nemes Nagy Ágnes úgy tartja számon a magyar irodalomtörténet, mint az objektivitás és a távolgárgártás nagyasszonyát, számomra azonban objektív verseinek feszültségét éppen a mögöttes húzódo személyesség, a belső vívódások lehetetlenségében megjelentéte teszi izgalmasá. Úgy van jelen, hogy nincs jelen. Úgy ötvözi az irodalom általa tisztelt nagyjainak hagyományát, hogy mégis azonnal felismerhető, saját, egyedi hangot üt meg.

Mindezek az emberek valószínűleg csak bennem ötvöződnek, hiszen a számomra legvonzóbb célt az ő példájuk teszi vonzóvá és elérhetővé. És talán ez utóbbi tényező, az elérhetőség különbözőzeti meg a példaképeket azoktól, akikért rajongunk.

Aki a példaképem, az előtttem jár, de könnyedén vagy kintartó munkával lábnyomába léphetek. Az, akiért rajongok, valami olyat tud, amit én sohasem fogok tudni, ami megkülönbözteti tőlem, és akinek titkos vagy kevésbé titkos álmaimban képelem magam. Az egyik a közelségre, az azonosságra és a nagyszerűségről, a másik az elérhetetlenségről, a különbözőségről szól.

Természetesen ez a különbségtétel nem kőbe vésett, a határok elmosódnak és összeérnek. De miközben rajongok kedvenc énekesem stílusáért, hangjáért és azért a teljesítményért, amit a színpadon nyújt, nem biztos, hogy példaként kell tekintenem az életmódjára. És fordítva: számtalan dolog miatt tekintheti az ember példaképnek a szüleit, de az már nem feltétlenül szerencsés, ha rajong is értük.

■ LABORCZI DÓRA

A szerző újságíró; szakterülete és célja a hátrányos helyzetű kistérségekben élők életfeltételeinek bemutatása

Kiállítás megnyitó

Budai Tibor grafikusművész *Szemelvények a magyar irodalomból* című önálló kiállítása január 19-én 15 órakor nyílik meg a Vigyázó Ferenc Művelődési Központban (Budapest XVII., Pesti út 113.). Ünnepi köszöntőt mond *Riz Levente* polgármester, a kiállítást megnyitja *M. Nagy Péter* újságíró. A megnyitót résztvevői ajándék tombolajegyet kapnak; a tombolán a művész három grafikáját sorsolják ki.

A megnyitót végén Budai Tibor és *Schmidt Egon* dedikálják közös kötetüket.

Evangelikus magazin a Magyar Televízióban

Január 13-án, vasárnap az M1-en 10.45-től láthatjuk az *Evangelikus magazint*.

Evangelikus istentisztelet a Duna Televízióban

A január 13-án az újpesti evangelikus templomban 10 órakor kezdődő istentiszteletet a Duna Tv rögzíti. Mindenkit szeretettel várunk. (A zavartalan felvétel érdekében kérjük, 10 óra előtt 10 perccel érkezzenek meg a IV. ker., Lebstück Mária u. 36. sz. alatti templomba.)

A közvetítés a televízióban 11 órától látható.

Istentisztelet rend • 2013. január 13.

Vízkereszt ünnepe után 1. vasárnap. Liturgikus szín: zöld.

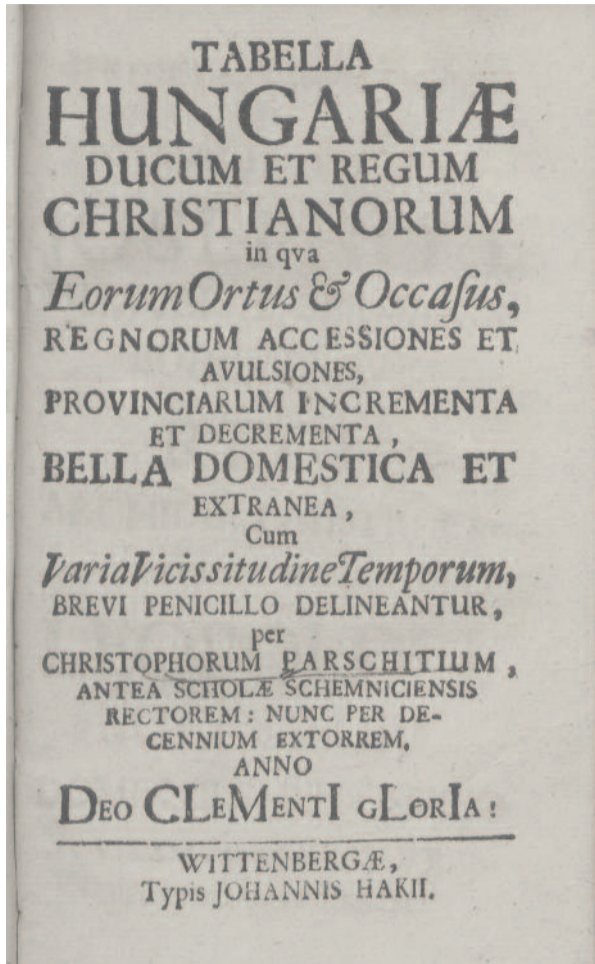
Lekció: Róm 12,1–5; Ézs 42,1–9. Textus: Jn 7,14–18. Énekek: 371., 361.

Budavár, I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bence Imre; de. 10. (német) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) Balicza Iván; du. 6. dr. Agod Anett; **Fébé, II., Hűvösvölgyi út 193.** de. 9.; **Sarepta, II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. Sztojanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; du. 5. (úrv., családi) Fodor Viktor; **Csilaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. Thurnay Béla; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. Horváth Ferenc; **Újpest, IV., Lebstück M. u. 36–38.** de. 10. (istentisztelet-közvetítés a Duna tv-ben) Solymár Péter Tamás; **Káposztásmegyér, IV. Tóth Aladár út 2–4.** de. 9. Solymár Péter Tamás; **Deák tér, V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Gerőfiné dr. Brebovszky Éva; de. 11. (úrv.) Gáncs Péter; du. 6. (asztali beszélgetések) dr. Fischl Vilmos; **Fasor, VII., Városligeti fasor 17.** de. fél 10. (angol nyelvű, úrv.) Scott Ryll; de. 11. (úrv.) Aradi György; **Józsefváros, VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. Románné Bolba Márta; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák, kétnyelvű családi) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. (úrv.) Románné Bolba Márta; **Ferencváros, IX., Gát u. 2. (katolikus templom)** de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás, liturgus: Muntag Lőrinc; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. Benkóczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) dr. Blázy Árpádné; de. fél 11. (úrv.) dr. Blázy Árpádné; du. 6. (vespera) dr. Blázy Árpád; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. dr. Blázy Árpád; **Budagyöngye, XII., Szilági E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Balicza Iván; **Budapest, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Keczkó Pál; **Angyalföld, XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Grendorf Péter; **Zugló, XIV., Lócsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamásné; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. (úrv.) Tamásy Tamásné; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabóné Mátrai Marianna; **Rákospalota, XV., Juhos u. 20. (kistemplom)** de. 10. Ponicsán Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Rózsalevél u. 46.** de. fél 11. Vető István; **Mátyásföld, XVI., Prodam u. 24.** de. 9. Vető István; **Rákoshegy, XVII., Teszédik tér** de. 9. Kovács Áron; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Kovács Áron; **Rákoscsaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Nagyné Szeker Éva; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u. 11.** de. 11. Nagyné Szeker Éva; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. Kósa László; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. Kósa László; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (családi) Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. Hokker Zsolt; du. 5. (gyermekistentisztelet) Hokker Zsolt; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. (családi) dr. Lackner Puskás Sára; **Pilisvörösvár (református templom)** du. 2.

Összeállította: BALLA MÁRIA

Aki Bél Mátyásnak is mintául szolgált

Parschitz Kristóf emlékezete

cím, de felháborodásában mégis komoly lépésre szánta el magát: elhagyta Magyarországot. Angliában, Németországban és Belgiumban élt. Német földön egy kis csavarral a vallásüldözés áldozatának tüntette fel magát, és minden megnyilatkozásában sanyarú sorsára hívta fel a figyelmet. A belgiumi kitérő után visszatért német földre, Wittenbergbe, majd Lipcsében élt. Itt is hunyt el pontosan háromszáz esztendeje, 1713-ban. Elhalálkozásának napra pontos dátumát nem jegyezték fel a krónikák.

Életrajzaiban jellemzően filozófusként, teológusként és költőként említik. 1665 és 1710 között alkotott, másfél tucat írásmű maradt utána. Ezek zömükben irodalmi alkotások, egyházi és történelmi vonatkozású művek. Legnagyobb értékkel az 1702-es magyar király- és fejedelmjegyzék (*Tabella Hungariae...*), valamint az 1705-ös magyarországi vármegyék leírása (*Comitatus Regni Hungariae...*) bír. Utóbbi úttörő munka, halála után a kézirat a neves evangelikus polihisztorhoz, Bél Mátyás-hoz került. Ő jegyzetekkel látta el, és fontos kiegészítésül szolgált számára a forrásokértékű, *Notitia Hungariae novae historico-geographica* című történelmi-földrajzi kötetének munkálatai során. Plagizálással is megvádolták, de ezt a későbbi tudománytörténeti kutatások elvetették.

E sorok írójának érdeklődési körébe Parschitz csillagászati tevékenysége miatt került. 1667-ben a wittenbergi egyetemen *Positionum Astronomicarum Denarius Octavus De Affectationibus Motus Stellarum* címmel jelent meg asztronómiai disszertációja. Parschitz ebben a csillagok mozgásával foglalkozott. A meglehetősen rövid, két és fél lapos disputációban tíz tételben fogalmazta meg erre vonatkozó elképzeléseit. Ezek szerint a csillagok (azaz a termonukleáris reakció fűtött távoli napok) mozgása négyféle tulajdonsággal bír: oszthatóság, mérhetőség, észlelhetőség és körmozgás. A dolgozat védésén tanára, *Michael Walther* matematikaprofesszor elnökelt a wittenbergi egyetemi nagyelőadóban.

Parschitz későbbi élete során további jelét nem adta az asztronómia iránti (nyilván létező, de szakmailag kevésbé kiértékelte) érdeklődésének. Megállapításai sem kora, sem a modern természettudományok szempontjából nem bírtak és bírnak jelentőséggel, viszont ez irányú aktivitása jól példázza a 17–18. század fordulóján aktív felvidéki lutheránus polgárság műveltségét és sokoldalúságát.

REZSABEK NÁNDOR

A Parschitz, latinosan *Parschitius* család jelentős tradíciókkal bíró familia. Felvidéki lutheránus polgárok, akik jól felkészült értelmiségieként adták az akkori királyi Magyarországnak.

A család alapítója a 16. században Zsolnán élt *Tamás Fia, I. Miklós* orvos, evangelikus rektor és lelkész, aki egyházközségi tisztséget is betöltött. Zsolnán, majd kitérővel Rózsahegyen élt és szolgált. Őt gyermeke születte. *II. Miklós* külhoni egyetemeken orvostanult, evangelikus iskolai tanár és rektor lett Rózsahegyen. *Dániel* hazai földön és külföldön tanított, és iskolaigazgató volt Körmöcbányán. *Illés* lutheránus lelkész. *Zakariás* sorsáról nincsenek adataink.

A család legismertebb tagja a negyedik fiú, *Kristóf*. Születésének pontos dátumát nem ismerjük, mindössze annyit tudni, hogy 1643 körül látta meg a napvilágot Rózsahegyen. Tanulmányait szülőföldjén kezdte, majd bátyjához hasonlóan külföldön folytatta. Rostockban és 1666-tól Wittenbergben képezte magát.

Miután hazatért, Körmöcbányán, majd 1670-től Selmebányán lett iskolai rektorhelyettes. Az evangelikusokat fenyegető vallásüldözésnek ő is áldoztatá vált: 1674 és 1677 között megfosztották hivatalától, és elűzték a felvidéki bányavárosból. Visszatértek csak rövid ideig dolgozhatott tovább, de 1683-tól magasabb pozícióban, rektorként alkalmazták.

1687-ben részt vett a pozsonyi országgyűlésen. Mivel ügyének intézése, illetve a város vonzereje miatt sokat időzött Pozsonyban, ismét elvesztette iskolai állását: ezúttal egyháza fosztotta meg tőle. Kárpótlást jelenthetett számára az ekkor *I. Lipót* királytól megszerzett nemesi

HIRDETÉS

XII. országos evangelikus bábfesztivál

„Minden lélek dicsérje az Urat!” (Zsolt 150,1.6b)

Örömmel adjuk hírül a 2013. évi bábfesztivál részleteit.

Időpont: 2013. március 2., 10-től 16 óráig.

Helyszín: Kolibri Gyermek- és Ifjúsági Színház, Budapest VI., Jókai tér 10.

A fesztiválon saját kézzel készített bábokkal lehet szerepelni. Az előadandó jelenetek időtartama lehetőleg hét-tíz perc legyen.

Érdeklődőknek, új csapatoknak kérésre szívesen küldünk a felkészülést segítő ötleteket, szakmai anyagokat elektronikus vagy postai úton. Ráadásul ebben az évben külön díjazzuk az új jelentkezők lelkesedését, és természetesen a régiük hűségéről sem feledkezünk meg.

Jelentkezési határidő: 2013. február 4., hétfő.

Jelentkezni a Magyarországi Evangelikus Egyház Gyermek- és Ifjúsági Osztálya (GYIO), 1450 Budapest, Pf. 21. postacímre vagy az mee.gyio@gmail.com e-mail címen lehet.

Az idei alkalmon a fesztiválozók „ajándékként” a bábfesztivál programján belül részt vehetnek *Csernik Szende* lábbá-bos előadásán. Gyülekezeti gyermekcsoportok és gyermekes családok jelentkezését is várjuk szeretettel közönségnek! További információ a részletekkel kapcsolatban a GYIO munkatársaitól kérhető (elérhetőségek a www.gyio.hu-n).

HIRDETÉS

Olvassa az Evangelikus Élet digitális változatát!

Válogasson az első magyar platformfüggetlen online újságstand kínálatából, olvasson számítógépen, táblagépen vagy okostelefonon!

www.digitalstand.hu
Csatlakozzon hozzánk a Facebookon is!

Üzenet az Araráról

► **Kerek évfordulóhoz érkezünk, hiszen éppen tíz évvel ezelőtt, 2003 januárjában indult útjára ez a rovat. Kézenfekvő volt tehát, hogy valamiféle statisztikát, összegzést készítsék. Azonban egyrészt túl nagy feladatnak tűnt, hogy összegyűjtssem azokat a szerzőket, akik tolalt ragadtak az elmúlt tíz évben, másrészt úgy gondoltam, a számok nem árulnának el sok mindent.**

Szerzőink a maguk szakterületén végzik teremtésvédelmi munkájukat: tanárként, építészként, riporterként, lelkészként, és még sokáig folytathatnánk a sort. A rovatgazda személye is többször változott, mindig új szemléletet, ötleteket hozva a kéthetente megjelenő írásokba.

Úgy gondolom, egy dolog azonban nem változott az évek folyamán: az a cél, amelyet az akkor (még) informális munkacsoport elhatározott. A rovat beköszöntőjében *ifj. Hafene-*

Idén egy olyan bibliai sorozatot indítunk, melyben az őstörténetről kezdve egészen az apostoli levelekig vizsgáljuk az Isten – ember – teremtett világ hármasságát. De terveink szerint nem maradnak el az aktuális hírek, az eseményekről szóló beszámolók és az interjúk sem.

Végezetül álljon itt néhány, ma is időszerű gondolat, melyet éppen tíz évvel ezelőtt a csoport lelki, szellemi motorja, a rovat indulása és a kezdeti lelkesedés után nem sokkal tragikus

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL

Rovatgazda: Jerabek-Cserepes Csilla
ararat@lutheran.hu

megóvásában munkatársaivá legyünk. (...) Az embervilág okozta pusztulástól az Isten általunk, szövetséges társai által akarja megmenteni a létezőket.

Miért a szivárvány lett a jele ennek a szövetségnek, Isten e lenyűgözően nagy-lelkű hívásának? Talán mert ez jelzi az »égiháború« végét? Vagy égre fészülő óriási újként Isten félelmetes hatalmát jelképezi? A Szentírás mai olvasóiként arra is gondolhatunk: a szivárvány mind közt a legkevesebb praktikus hasznát hajtó teremtmény, valami, amit sohasem ejthetünk el, sajátíthatunk ki – mégis, nincs em-

EVÉL&LEVÉL

Hálával és köszönettel

Nem kell ahhoz sok, hogy hétköznapjainkat és ünnepeinket egy kicsit más-sá, nem mindennapivá tegyük. Farnadi gyülekezetünkben karácsony első ünnepén kedves vendég tett látogatást *dr. Lackner Pálnak*, a Magyarországi Evangélikus Egyház országos programkoordinátorának (*képünkön jobbra*) személyében. A gyülekezet nevében *Ján Tóth* káplán (*balra*) fogadta és üdvözölte. A szószerki igehirdetés alapján *Ézsaiás könyvének* 9. része szolgált.

Az ígét hallgatva lelkikben tovább erősödött kis gyülekezetünk. Az istentisztelet a megszokott, egyszerű rend szerint, mégis különleges, ünnepi hangulatban telt el. Számunkra nagyon sokat jelentett, hogy az ünnepek alatt a szlovák istentisztelet mellett magyarul is hallgathattuk Isten ígétjét.

Hálásak vagyunk Lackner Pál lelkész úrnak, hogy szabad idejét feláldozva eljött közénk. Ezúton is kívánjuk munkájához Isten áldását!

A farnadi evangélikus gyülekezet (Felvidék)

JEKABEK-CSEREPES CSILLA FELVÉTELE

schér Károly akkor hivatalban lévő országos irodaigazgató így fogalmazott: „Akik mindezt komolyan gondoljuk, és olvasóinkkal megosztjuk, nem mániákus környezetvédők vagyunk, zöld árnyalatú kereszténység-gel. Nem »csak azért is« mást akaró örökös ellenzékiek, akik nem hajlandók a tömegek útját járni. Istenkereső, az Istennel való találkozásból élő emberek vagyunk, akik szeretnénk komolyan venni a ránk bízott küldetést, Isten teremtett világának védelmét.” Ennek eszköze kívánt s kíván lenni továbbra is ez a rovat.

körülmények között elhunyt *Andorka Eszter* lelkész nő fogalmazott meg e rovat hasábjain, s melyet akár ma is „üzenhetünk az Araráról”:

„A bűn, haszonelvűség és erőszak realitásává szemközt Isten szövetsége korlátokat, lemondást is jelent, annak felismerését, hogy nem birtokosok, csak sáfárok vagyunk. Isten számon kéri tőlünk az ő teremtményei életét, s számon kéri embertársaink életét is. (...) De az Ararátton kötött szövetség több annál, mint hogy élni hagyjunk a másikat: aktivitásra hív, arra, hogy a világ

ber, akiből ne váltana ki gyermeki örömet, csodálatot, hálát. (...)

Az özönvíz után megkötött szövetség világában élünk, melyet átjár a bűn okozta ellenségeskedés és a kemény versengés, s ahol a rombolást csak korlátok közé szorítani van esélyünk – de az új szövetség világában is, ahol a kenyér és a bor megosztása által egy testté leszünk. Végső távlatunk nem a túlélés és túlélési segítség, hanem az idő, mikor a párduc a gödölyével hever, és a kisgyerekek kígyókkal játszadoznak békében.”

■ JCScs

F O L Y Ó I R A T - A J Á N L Ó

► **Az Ordass Lajos Alapítvány független evangélikus teológiai és kritikai lapja, a *Kereszttyén Igazság* című negyedévi folyóirat 2012/4. számának tartalmi összefoglalójával ajánlja az olvasók figyelmébe a lapot *Iső Dorottya* szerkesztő.**

Isten már a bűneset után adta Krisztus eljövételének első ígétjét. Az ígétnek ebből a helyéből hirdeti meg *id. Zászkaliczky Pál* a *Kereszttyén Igazság* 2012. évi negyedik számának első lapjain advent és karácsony örömeit. Azt, hogy a betlehemi jászolbölcsőben fekvő gyermek az Istenfű, aki értünk meghalt a kereszten, és legyőzte az öslelenséget, aki által legyőzhető minden kísértés, és aki által az idők végén újjászületik a világ-mindenség.

Az egyház hét ismertetőjelét mutatja be *Vég helyi Antal* a *Lutheri teológiáról mindenkinek* című rovat soron következő írásában. Ahol ezek megvannak, ott van egyház! S hogy mik ezek,

s mi az egyház maga? Erről tanít minden olvasót ez a cikk.

A folyóiratszám jelentős részét tölti meg az a kerekasztal-beszélgetés, amelyet *Korányi András Hannem* szeretni is – *Káldy Zoltán* püspöki szolgálata *ithon és külföldön* című könyve kapcsán kezdeményezett a szerkesztőség. A beszélgetésben megfogalmazódnak a könyvvel kapcsolatos kritikák, de az olvasó sok új információhoz is jut, melyek a Káldy-korszak és az ahhoz köthető események jobb megismerését és megértését szolgálják.

A kerekasztal-beszélgetéshez egy eddig még publikálatlan, *Káldy Zoltán* püspöki személyiségét jól bemutató levél kapcsolódik. Folytatódik az előző számban elkezdett tanulmány, mely a *prédikáló Luther* mutatja be. Befejezésül néhány korábbi íráshoz érkezett hozzászólások olvashatók. A folyóiratszám ára 450 forint. Kapható a Huszár Gál papír- és könyvesboltban (1054 Budapest, Deák tér 4., tel.: 1/266-6329), vagy megrendelhető az Ordass Lajos Alapítványnál (1171 Budapest, Lenkeház u. 7.).

AJÁNDÉKOZZON EVANGÉLIKUS ÉLETET!

Megrendelőlap

Ezennel megrendelem az *Evangélikus Életet*

negyed évre: 3575 forintért fél évre: 7150 forintért egy évre: 14 300 forintért

Megrendelő neve és címe: _____
 Kézbesítési név és cím: _____
 (ajándék előfizetés esetén) _____

A fenti előfizetési díjak belföldre (illetve Románia és Szlovákia területén) érvényesek!

Kérjük, a szelvényt NYOMTATOTT NAGYBETŰKkel töltse ki, és küldje vissza az alábbi címre: **Evangélikus Élet szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24.** (A borítékra szíveskedjék ráírni: „Előfizetés”)
 A szelvényt az 1/486-1195-ös faxszámra is elküldheti.

Kérjük, hogy esetleges kérdéseivel, az előfizetéssel kapcsolatos problémáival keresse szerkesztőségünket az 1/317-1108-as vagy a 20/824-5519-es telefonszámon. Előfizetéssel kapcsolatos e-mailjét az elofizetes@evelet.hu címre küldheti el.

